

थाक्रे गाउँपालिकाको आ.व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम

सम्मानित सभाका सभाअध्यक्षज्यू

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

थाक्रे गाउँपालिकाको पहिलो र दोश्रो जननिर्वाचित अध्यक्षको हैषियतमा यस गरिमामय तेहौँ गाउँसभाको पहिलो अधिवेशनमा आगामी आ.व. २०८०।८१ को सातौँ नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफु निकै उत्साहित भएको छु । नेपालको सार्वभौम सत्ता, स्वाधिनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, लैङ्गिक समानता र सामाजिक न्याय लगायत आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक रुपान्तरणका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनहरूमा अग्रपंक्तिमा रहेर योगदान गर्नु हुने सम्पूर्ण अग्रज विर पूर्खाहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै यस अभियानमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । विभिन्न आन्दोलन तथा अभियानहरू संचालनका क्रममा घाइते तथा अपाङ्गता भई कष्टकर जीवन बिताई रहनु हुने सम्पूर्ण सहयोद्धाहरूको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

नेपाली जनताको दशकौँको संघर्ष र बलिदानीबाट प्राप्त सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र र समावेशी शासन प्रणालीको संस्थागत गर्नु सरकारको प्रमुख कार्यभार हो । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको बिचमा सहकारीता, समन्वय, सहयोग र सह—अस्तित्वबाट “समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली” को राष्ट्रिय लक्ष्य पुरा गर्नु हामी सबैको साझा दायित्व हो । यही राष्ट्रिय लक्ष्यलाई आत्मसात गर्दै हामिले पनि “समृद्ध थाक्रे सुखी थाक्रेवासी” को लक्ष्य लिएका छौँ र सो को कार्यान्वयन गरी निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्न हामी सबैको साझा प्रतिवद्धता रहेको कुरा यस गरिमामय सभामा पून दोहोर्याउन चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था बमोजिम स्थानीय सरकारको पहिलो ५ वर्षे कार्यकाल सफलता पूर्वक सम्पन्न गरी दोश्रो कार्यकालमा पनि दोश्रो वर्षमा प्रवेश गरेका छौँ । स्थानीय सरकारको हैषियतमा हाम्रो बिगतका ६ वर्षहरू निकै ऐतिहासिक र उपलब्धिमूलक रहेको कुरा यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा निकै हर्षित छु । यो सबै हाम्रा साझा प्रयत्नका कारण सफल हुन सकेका हुन् । तथापी संघीय व्यवस्थाको जगमा सम्पन्न दुईवटा निर्वाचनको परिणाम हेर्दा राजनीतिक रुपमा निकै फेरबदल आएको छ । नागरिकहरूमा रहेको विकास, सुशासन, समृद्धि र परिवर्तनको तिब्र अपेक्षा सम्बोधन गर्न हाम्रा काम, कर्तव्य, अधिकार र जिम्मेवारीहरू प्रति हामी आफैँ कति जिम्मेवार र जवाफदेही हुन सक्यौँ यसतर्फ आत्मसमिक्षा गरी निरन्तर अधि बढ्न यहाँहरू सम्पूर्णमा ध्यानाकर्षण गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष महोदय,

संघीय व्यवस्था बमोजिम गठित तीनै तहका सरकारको लक्ष्य तथा उद्देश्य सन्तुलित उत्पादन र न्यायोचित वितरण हो । सबै जाती, वर्ग, लिङ्ग, क्षेत्र र विभिन्न पहिचान बोकेका समुदायका नागरिकहरूको जीवनमा आर्थिक, सामाजिक

र साँस्कृतिक दृष्टिकोणबाट समेत स्पष्ट लाभको अनुभूत गर्ने गरी दिगो, सकारात्मक, गुणस्तरीय र समन्यायिक गुण सहितको परिवर्तन ल्याउन आवश्यक छ । यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि एकात्मक केन्द्रीकृत शासन प्रणालीको तुलनामा संघीय शासन प्रणालीमा नै नागरिकलाई सरकारसँगको सहज पहुँच स्थापित हुने विश्वास लिएर नेपालको संविधानले संघीयता अवलम्बन गरेको छ । यसै सन्दर्भमा नागरिकका यिनै सवालहरू संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारका साझा गन्तव्य बन्नु पर्छ र बनाउनु पर्दछ, यसका लागि तीन वटै तहमा आ आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकारका क्षेत्रमा स्पष्टताका साथ आपसी समन्वय र सहकार्य गरी समृद्धिको यात्रामा अगाडि बढ्न सबै पक्षसँग हार्दिक अपिल गर्दै यहाँहरूसँग निरन्तर हातेमालो गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु ।

देशले लिएको राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक र भौतिक विकासका लक्ष्यहरूलाई पुरा गर्न नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, पन्ध्रौ योजना, संघीय सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, दिगो विकासका लक्ष्यहरू, मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा पत्र, सिड, वेइजिड घोषणा पत्र लगायत नेपाल पक्ष राष्ट्रभएका अन्तराष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरू, गाउँपालिकाको २५ वर्षे गुरुयोजना, ५ वर्षे आवधिक योजना, गाउँपालिकाका आवश्यकताहरू तथा थाक्रेवासी नागरिकका इच्छा चाहानाहरूलाई समेत यस नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्ने प्रयास गरेको छु । आगामी आ.व.मा नागरिकहरूले राखेको अपेक्षालाई सम्बोधन हुने गरी आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पुर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, लैंगिक समानता, सामाजिक न्याय र सुशासनको सम्बन्धमा हाम्रो आवश्यकता र क्षमतालाई समेत मध्यनजर गर्दै आगामी आ.व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गरेको छु ।

संघीयता कार्यान्वयनको प्रारम्भिक चरणमा हाम्रो गाउँपालिकाको विकास तिव्र गतिमा अगाडी बढिरहेको छ । पुर्वाधार विकास हाम्रो पहिलो आवश्यकता भएको कारण घरघरमा खानेपानी, बाह्रै महिना चल्ने ग्रामिण सडक, माध्यमिक तह सम्म निःशुल्क शिक्षा, गुणस्तरीय सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा, वृहत सिंचाई, कोठेपोल विस्थापन सहितको विद्युतिकरण, गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूको प्रशासनिक भवनहरूको निर्माण जस्ता विकासका पुर्वाधार तयार गर्न स्थापना काल देखि नै प्राथमिकता दिदै आईरहेको र सो को अपेक्षित प्रगती हुँदै आईरहेको भएतापनि समग्र क्षेत्रको कार्य सम्पन्न गर्न अझै पर्याप्त बजेट खर्च गर्नु पर्ने बाध्यता हामीसँग छ । यसका बावजुत पनि कृषि, पर्यटन, पशुपालन, व्यापार व्यवसाय तथा उद्योग प्रवर्द्धन लगायतका आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक एवं मनोसामाजिक समस्याका क्षेत्रमा योजनावद्ध ढंगले नीतिहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेका छौ । जनसंख्याको आधा हिस्सा ओगटेका महिलाहरूलाई विकासको मूलप्रवाहमा ल्याउदै निर्णायक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न योगदान गर्न वडास्तरमा नै मनोसामाजिक विमर्शकर्ता परिचालन गरि देशकै नमुना कार्यक्रमको रूपमा संचालित महिला सशक्तिकरण तथा संस्थागत विकास परियोजना मार्फत महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी पालिका स्तरीय पूर्जीको बृद्धि भएको छ । यसको साथै हिंसा तथा जोखिममा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि सुरक्षित आवास गृह संचालन, एकल महिलाको लागि रातो पहिरन हस्तान्तरण अभियान, विपन्नसँग अध्यक्ष, महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम लगायतका कार्यक्रम मार्फत लक्षित समुदायहरूको सीप क्षमता अभिवृद्धि तथा जीविकोपार्जनका लागि बिउपूँजीको सहयोग, मनोरोगी एवं सडक मानवहरूको उपचार, उद्धार एवं पुनर्स्थापन

लगायतका कार्यक्रम मार्फत सबै नागरिकहरूलाई विकासको मुल प्रवाहमा ल्याई संस्थागत विकासमा जोड दिन धेरै हदसम्म सफलता हासिल भएकोमा यसलाई निरन्तरता दिइने कुरा गरिमा मय सभामा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

संघीयताको सफल कार्यान्वयनसँगै नागरिकले सबैभन्दा नजिकबाट देखे र भेट्ने सरकारको रूपमा स्थानीय सरकार रहेको छ । स्थानीय सरकारबाट प्रदान गरिने सेवा नै छिटो र प्रभावकारी हुन्छ भन्ने संघीयताको मूल मर्म अनुरूप नीति, नियम, ऐन, कानून, योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी यसको कार्यान्वयन स्थानीय स्तरमै प्रभावकारी ढंगले भइरहेका छन् । हामीले गाउँपालिकाको समग्र विकासमा आम नागरिकले महसुस गर्ने गरी उल्लेख्य सुधारका कामहरूको थालनी गरेका छौं र नागरिकलाई **“गाउँ गाउँमा सिंहदरवार, घरघरमा स्थानीय सरकार”** को अनुभूति दिन सफल भएका छौं । यसका बाबजुद पनि गाउँपालिकाको समग्र विकासको लागि पालिका स्तरीय गौरवका आयोजनाहरूको संचालन, सम्पन्न भएका योजनाहरूको हस्तान्तरण र संस्थागत विकास तथा लक्षित समुदायको सामाजिक सुरक्षा, स्वरोजगार एवं जनजीविकाको सवालमा गर्नुपर्ने कार्यहरू अझै धेरै बाँकी रहेको अनुभूति गरिरहेका छौं । यसको उचित सम्बोधनका लागि चालु आ.व. ०८०।८१ मा अझै तीव्र गतिमा आयोजनाहरू सम्पन्न गरी यो महत्वपूर्ण तथा ऐतिहासिक कार्यकाल सफल बनाउन एक कोसेढुङ्गा साबित हुने विश्वास लिएको छु ।

संघीय व्यवस्थाका प्रारम्भमा नै विगतमा बेहोर्नु परेको कोभिड माहामारी, डेंगु लगायत विभिन्न प्राकृतिक विपत्तिहरूले हाम्रा विकासका गतिहरूलाई अवरुद्ध पार्दै आएका छन् । पछिल्लो समयमा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा भएका युद्धहरूले समेत हाम्रो अर्थतन्त्रमा नकारात्मक प्रभाव पार्दै आएको छ । यसको प्रभाव हाम्रो पालिकामा पनि परेको छ । विश्वव्यापी रूपमा बढिरहेको आर्थिक मन्दिको कारण संघ तथा प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध हुने श्रोत कटौती भएको छ भने स्थानीय स्तरमा संकलन हुने राजश्वमा समेत गिरावट आएको छ । हालको यो विषम परिस्थितिमा चालु खर्चहरूको कटौती र पूँजीगत खर्चको वृद्धि गर्ने योजना अगाडि बढाएको छु । यसमा सबै पक्षबाट सकारात्मक तथा रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

गाउँपालिकालाई अझै सबल र समृद्ध बनाउन हामीसँग उपलब्ध भएको सिमित श्रोत साधनको अधिकतम सदुपयोग गरी नयाँ जोश जाँगरका साथ समग्र विकास निर्माणमा दत्तचित्त भएर जिम्मेवारी निर्वाह गर्न सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई हार्दिक अपिल गर्दछु । साथै थाक्रेवासीको भावना र आवश्यकताको उच्च सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सुन्दर, शान्त र समृद्ध बनाउने अभियानका साथ **“समृद्ध थाक्रे सुखी थाक्रेवासी”** को नारालाई आत्मसाथ गरी सोही अनुसारको दीर्घकालीन उद्देश्य राखि यस गाउँपालिकाको समग्र राजनैतिक, आर्थिक सामाजिक र सांस्कृतिक विकासमा अगाडि बढाउन हामी मन, वचन र कर्मले सधैं प्रतिवद्ध छौं र बनिरहने छौं भन्नेमा विश्वस्त रहदै म यस थाक्रे गाउँपालिकाको आ.व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

आ. व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रमका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू

- (क) कृषिको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण र बजारीकरण गरी कृषि उत्पादन एवम् उत्पादकत्व अभिवृद्धि मार्फत खाद्य सुरक्षाको प्रत्याभूति ।
- (ख) गुणस्तर तथा सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवामा सुधार ।
- (ग) सबै प्रकारका विभेद र असमानताको अन्त्य, समन्यायिक विकास र विकासका प्रतिफलको न्यायपूर्ण वितरण ।
- (घ) जीवनोपयोगी एवम् सिपयुक्त शिक्षामा लगानी ।
- (ङ) दिगो र छिटो प्रतिफल प्राप्त हुने रणनीतिक महत्वका पूर्वाधार निर्माण (सडक सुधार) ।
- (च) सूचना प्रविधि तथा सञ्चारमा विकास ।
- (छ) जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारीमा अभिवृद्धि ।
- (ज) विपद् व्यवस्थापन दिगो विकास वातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्द्धन ।
- (झ) भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ।
- (ञ) लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण ।
- (ट) पर्यटन पूर्वाधार तथा संस्कृति प्रवर्द्धन ।
- (ठ) मानसिक स्वास्थ्य, योग, प्राकृतिक चिकित्सामा जोड ।
- (ड) गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यममा जोड ।
- (ढ) दलित र सिमान्तकृतवर्गको उत्थान ।
- (ण) आदिवासी जनजाति वर्गको उत्थान ।
- (त) महिला सशक्तिकरण र संस्थागत विकास ।

(क) आर्थिक तथा राजस्व सम्बन्धी नीति:

- १) थाक्रेको आवश्यकता र विकासका लागि आवश्यक पर्ने राजस्व संकलन गरी थाक्रे गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन आन्तरिक राजस्वको दायरालाई वृद्धि गरिनेछ । साथै राजस्वका थप क्षेत्र पहिचान गरी राजस्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २) जनतालाई करको भार महसुस नगराई, निजी क्षेत्रको विकासमा बाधा नपुग्ने गरी प्रगतिशील कर प्रणालीको माध्यमद्वारा करका दरहरू निर्धारण गरिनेछ । स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सृजनामा टेवा पुग्ने गरी करको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ३) “राजस्व संकलन भार होइन समृद्धिको आधार हो” भन्ने चेतना जागरण गराउन कर सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम मार्फत सचेतना अभियान निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- ४) सेवा शुल्क निर्धारण गर्दा सामाजिक न्यायको आधारमा उपेक्षित वर्गका लागि सहूलियत हुने गरी तोकिए बमोजिम सेवा शुल्क निर्धारण गरिनेछ ।
- ५) गाउँपालिका भित्र उच्चतम तथा समयमा कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गरिनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्रका उत्कृष्ट उद्यमीलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- ६) भु-उपयोग निति अन्तर्गत यस गाउँपालिकाको जग्गा वर्गिकरण भईसकेको हुँदा वर्गिकरणको आधारमा वैज्ञानिक कर नीति लागु गर्दै लैजाने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ७) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा टेवा पुर्याउने कर नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ८) उद्योग वाणिज्य संघ लगायत सरोकारवाला संस्थाको सहकार्यमा व्यापार प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ९) राजमार्ग केन्द्रित होटल, रेष्टुरेन्ट, भोजनालयको खाद्य स्वच्छता कायम गरी व्यवसायलाई मर्यादित एवं यात्रुमैत्री बनाइने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- १०) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका क्रसर उद्योग, टुङ्गागिटी वालुवा, इट्टाभट्टा, ग्यास उद्योग लगायत ठुला उद्योगलाई दिगो, वातावरण मैत्री, वैज्ञानिक र व्यवस्थित गर्दै करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- ११) स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि विकासको क्षेत्र, विपद् आदिमा विपन्न नागरिकहरूलाई गाउँपालिकाबाट गरिने सिफारिसमा शुल्क नलाग्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- १२) राजस्व प्रशासनलाई अझ चुस्त र पारदर्शी बनाउन गाउँपालिका र सबै वडा कार्यालयहरूमा राजस्व प्रशासनका लागि सफ्टवेयर जडान गरी कम्प्युटर बिलिडको सुरुवात गरिनेछ । राजस्व प्रशासनमा काम गर्ने कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

- १३) व्यवसायको पहिचान, दर्ता, अभिलेखिकरण र वर्गीकरण गरी व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्न सफ्टवेयर प्रणालीमा आवद्ध गर्ने साथै वर्गीकरण र कारोवारको आधारमा व्यवसाय गरेको दर निर्धारण गरी राजस्व संकलन गरिनेछ ।
- १४) गाउँपालिकाको राजस्व प्रशासनलाई थप प्रभावकारी बनाउन, राजस्व परामर्श समितिको सक्रियतामा समितिले नियमित राजस्व असुलीको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १५) आम्दानी र खर्चलाई वर्गीकरण तथा लेखाकन गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सफ्टवेयर प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ ।
- १६) विभिन्न धार्मिक स्थल र पार्क तथा पर्यटकको गन्तव्य स्थल निर्माण गरी पर्यटन शुल्क मार्फत गाउँपालिकाको राजस्वको दायरा बढाइने छ ।
- १७) एकीकृत सम्पत्ती कर लागू गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ साथै कर प्रशासनको समयानुकूल सुधार गरिनेछ ।
- १८) बजार क्षेत्रमा राखिएका विभिन्न विज्ञापनहरूको होडिडबोर्डहरूसँग सम्बन्धित विज्ञापनदाताहरूलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- १९) वडा कार्यालयहरूबाट अनलाइन प्रणाली मार्फत राजस्व संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २०) वडा स्तरीय राजस्व अनुगमन टोली गठन गरी अनुगमन कार्य सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २१) वडामा नै व्यवसाय दर्ता/नविकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २२) राजस्व सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यहरू सञ्चालन गरी राजस्व बृद्धि गरिनेछ ।
- २३) गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका ठुला उद्योगहरू गाउँपालिकामा व्यवसाय दर्ता/अभिलेखिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २४) खानी, क्रसर उद्योगहरूबाट रोयल्टी/राजस्व लिइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २५) वडा कार्यालयमा कार्यरत वडा सचिव लगायत अन्य कर्मचारीहरूलाई राजस्व सम्बन्धी तालिम दिई सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो सेवा दिईने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१) आर्थिक विकास तर्फ

(क) कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी नीति:

- १) कृषि तथा पशुजन्य पदार्थ उत्पादनमा वृद्धि ल्याउनको लागि उत्पादनको आधारमा कृषकलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ। साथै व्यवसायिक कृषकलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको आधारमा उत्कृष्ट कृषक छनोट गरि प्रोत्साहन तथा सम्मान गरिनेछ।
- २) आर्थिक अवस्था कमजोर भएका, रोजगारी नभएका दलित, गरिब तथा विपन्न परिवारको आयआर्जन वृद्धि गरि जीवनस्तर सहज र गुणस्तरीय बनाउन निर्वाहमुखी कृषि तथा पशुपन्छीपालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ३) कृषक दर्ता तथा सूचिकरण गरी किसान परिचयपत्र वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- ४) कृषि तथा पशुपालन उत्पादन वृद्धि गर्न सामूहिक कृषि तथा पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्दै, भौगोलिक क्षेत्र अनुसारको सम्भाव्यता अध्ययन गरी एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईनेछ।
- ५) दुध, माछा तथा मासु उत्पादनमा वृद्धि गरी थाक्रेवासीको पोषण सुधार गर्नका लागि अनुदानमा आधारित उत्पादनमुखि कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ।
- ६) अनुदानमा किसानहरूलाई बिउबीजन, विषादि र कृषि तथा पशु उत्पादनमा टेवा पुर्याउने उपकरणहरू वितरण गरिनेछ।
- ७) पशुहरूको नश्व सुधार गरि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न निशुल्क कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। यस कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन फिल्डमा खटिने प्राविधिक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईनेछ।
- ८) कृषि तथा भेटेरिनरी सम्बन्धी ज्ञान, सिप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ विभिन्न तालिम तथा घुम्तीशिविर कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुका साथै स्थानीय एफ. एम., रेडियोबाट कृषि र भेटेरिनरीसँग सम्बन्धित सूचना सन्देश प्रसारण गरिनेछ।
- ९) कृषि र पशुपन्छी बिमा कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्न कृषि तथा पशु बिमा गरे वापत लाग्ने लागत रकम प्रोत्साहन स्वरूप फिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- १०) एक स्वास्थ्य रणनीति अन्तर्गत पशुपन्छीबाट मानिस तथा मानिसबाट पशुपन्छीमा सर्न सक्ने रोगहरूको बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ११) पशुपन्छीमा लाग्ने रोगहरूको निदान गरी, उपचार सेवालाई प्रभावकारी बनाउन दक्ष जनशक्ति सहितको भेटेरिनरी प्रयोगशाला सञ्चालन गरिनेछ। हावापानी र माटो सुहाउँदो कृषि बाली छनोट गरी उपयुक्त बाली लगाउन माटोको गुणस्तर परिक्षणका लागि माटो परीक्षण प्रयोगशालाको स्थापना गरिनेछ।

- १२) पशुका लागि गुणस्तरीय आहाराको व्यवस्थापन गर्न निशुल्क घाँसको बिउ तथा विरुवा वितरण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ। घाँस खेतीमा प्रोत्साहन गर्न कृषकहरूले उत्पादन गरेको बिउ, विरुवा विक्री वितरण कार्यमा सहजीकरण गरिनेछ।
- १३) कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको बृहत विकासका लागि एक वडा एक कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक नियुक्ती गरी कृषि तथा पशु सेवा केन्द्रहरू र वडा कार्यालयबाट सेवा प्रवाह गरिनेछ।
- १४) सबै थान्केवासीलाई पोषणमा आधारित निशुल्क करेसाबारी, तरकारीको बिउ मिनीकिट वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- १५) पशुपन्छीको उपचार र रोगहरूको रोकथामका लागि निशुल्क औषधी वितरण र भ्याक्सिनेशन कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ। साथै पशुपन्छीमा लाग्ने महामारीजन्य रोगहरूको प्रभावकारी नियन्त्रण गरिनेछ।
- १६) व्यवसाय गर्न चाहने उद्यमी कृषकहरूलाई सहज र सरल ढंगले पूँजी प्राप्त गरी लगानी गर्न तीन लाख सम्मको व्यवसायिक ऋण शुन्य प्रतिशत व्याजदारमा उपलब्ध गराउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ। कृषकले प्राप्त गरेको व्यवसायिक ऋण कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा लगानी गरे नगरेको अनुगमन गरिनेछ।
- १७) वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई व्यवसायिक कृषि क्षेत्रमा आकर्षित गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईने छ। सामुहिक र चक्लाबन्दी खेतीलाई प्रोत्साहन गर्न व्यवसायिक खेती गर्ने कृषकलाई जमिन भाडामा २० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
- १८) व्यवसायिक पशुपालन, फलफुल र च्याउ खेती गर्नको निम्ती अनुदान प्रदान गर्दै कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- १९) कृषक, व्यवसायी, उद्यमी र प्राविधिकहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। सिंचाई नपुगेको कृषि योग्य जमिनमा सिंचाईको सुविधा पुर्याइने छ।
- २०) कृषि तथा पशुजन्य पदार्थ विक्री वितरणका लागि कोसेली घर निर्माण तथा हाटबजार ब्यवस्थापन गरि सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
- २१) मसला बाली, आलु, कालो उखु र पशुपन्छी व्यवसाय प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(ख) संस्कृति, पर्यटन प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति:

- १) पर्यटनलाई आर्थिक विकासको श्रोतको रूपमा विकास गर्न पर्यटकीय स्थल निर्माण र पर्यटन पदमार्गको निर्माण गरि पालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २) सांस्कृतिक विविधता र भौगोलिक सुन्दरताले आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको गन्तव्य स्थलको सम्भावना भएका दामेचौर, पोखरीचौर लगायतका स्थानमा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गर्ने र उक्त स्थानमा होम स्टे संचालनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै भूमिचुली, झण्डाचुली, पोखरी चौर, रानी झरना, थाम भञ्ज्याङ, गणेश चौर, सेरापाखा, केवलपुरे किसान पार्क, काउले लगायतका क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको ऐतिहासिक धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदालाई संरक्षण गर्दै पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- ४) गाउँपालिका भित्र रहेको भाषा, धर्म, संस्कृतिलाई जिवन्तकालसम्म जगेर्ना गर्नका लागि विभिन्न संस्कृति झल्कने सांस्कृतिक संग्राहालय निर्माणका लागि विभिन्न सरोकारवालासँगको साझेदारीमा निर्माणको कार्य थालनी गरिनेछ ।
- ५) निजीक्षेत्रसँगको साझेदारीमा पर्यटन महोत्सव, प्रचारप्रसार सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ६) पर्यटकीय गन्तव्यको प्रचार प्रसार गर्नका लागि गाउँपालिकाको पर्यटकीय वृत्तचित्र निर्माण गरी टेलिभिजन लगायतका संचार माध्यमबाट प्रसारण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७) वार्ड न. ३ को भूमिचुलीमा ध्यान गरिरहेको शिवको मुर्ति निर्माण र वडा नं.३ मा नै बुद्धको मुर्ति एवं गुम्बा निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
- ८) आगामी आ.व. भित्र वडा नं. ९ को सेरापाखामा भाषा संग्राहालय निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ साथै उक्त स्थानमा पार्क निर्माणको कार्य यसै वर्ष सम्पन्न गरिनेछ ।
- ९) गाउँपालिका स्तरीय पर्यटन प्रवर्द्धन समिति गठन गरिनेछ ।

(ग) उद्योग, वाणिज्य तथा सहकारी सम्बन्धी नीति:

- १) गाउँपालिकाबाट संचालन गरिने स्वरोजगारमूलक तथा सिपमूलक, क्षमता अभिवृद्धि लगायतका कार्यक्रमहरू लागत सहभागिताको आधारमा सम्बन्धित सरकारी निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी संचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २) लघु उद्यमको विकासको माध्यमबाट गरिवी निवारण गर्न CTEVT, युवा परिषद तथा निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा लघु उद्यम कार्यक्रम संचालनमा जोड दिइनेछ ।
- ३) दलित समुदायको परम्परागत सिप कला र पेशालाई संरक्षण, संवर्द्धन र आधुनिकिकरण गरी व्यवसायिक बनाउन र रोजगारीको अवसर विस्तार गर्न उत्थान तथा विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, साथै सिप विकास र बजार प्रवर्द्धनमा अनुदान दिइनेछ। परम्परागत पेसा व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४) ग्रामिण गरिवी न्युनीकरणका लागि विभिन्न स्वरोजगारमूलक र आयआर्जनका कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
- ५) वाणिज्य क्षेत्रलाई व्यवस्थित, मर्यादित र अनुशासित बनाई उपभोक्ताको हित अभिवृद्धिका लागि बजार अनुगमन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६) यस आर्थिक वर्षमा औद्योगिक ग्राम स्थापनाको कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- ७) सार्वजनिक, निजी साझेदारीको अवधारणाको आधारमा उद्योग स्थापनाको लागि लगानी आकर्षण गरिनेछ ।
- ८) सहकारी संस्थाको दर्ता, अभिलेखिकरण, नियमन लगायतका कार्यहरूलाई सहज र व्यवस्थित गरिनेछ, साथै सहकारी संस्थाको क्षमता विकासका लागि सहकारी शिक्षा, नेतृत्व विकास एवं व्यवस्थापन तालिम संचालन गरिनेछ र यसै वर्ष गाउँपालिकामा सहकारी शाखाको स्थापना गरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ९) स्थानीय उत्पादनको वृद्धि, निकासी, भण्डारण र व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
- १०) विकासमा सबै क्षेत्रलाई सहभागि गराई विकासको कार्यलाई तीव्रता दिन सरकारी, निजी र सहकारी तीन वटै निकाय मार्फत विकासको अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ११) वर्तमान अवस्थामा विदेशबाट फर्केका समग्र यूवाहरूको सीप, क्षमता र अनुभवलाई एकीकृत गरी गाउँपालिकामै रोजगार बनाउने नीति तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- १२) युवा स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत युवा जनशक्तिलाई परिचालित गरिनेछ। स्वरोजगारमूलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- १३) गाउँपालिका भित्र रहेका अति विपन्न घरपरिवारलाई स्वरोजगार एवम् आयआर्जनको कार्यक्रम मार्फत गरिवी निवारणको नीति लिइने छ । यसका लागि “विपन्नसँग अध्यक्ष” कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ ।

१४) महिला, दलित, सिमान्तकृत लक्षित समुदाय तथा अन्य घरेलु हिसाबाट पिडित महिलाहरुलाई लक्षित गरि विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गर्नुका साथै कार्यक्रमको माध्यमबाट उनीहरुको जीवन स्तर उकास्ने गरी आर्थिक सशक्तिकरण गरिने छ ।

२. सामाजिक विकास तर्फ

(क) स्वास्थ्य सम्बन्धी नितिहरू:

- १) स्थानीय सरकारले गुणस्तरीय स्वास्थ्य, शिक्षा, स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाई सेवामा सबै गाउँपालिकावासीको समतामूलक पहुँच हुनेगरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। पालिका भित्रका सबै क्लिनिक तथा स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- २) स्वास्थ्यमा सबैको सहज पहुँच पुर्याउनका लागि स्वास्थ्य ईकाइहरुको निर्माण, स्तरोन्नती, पुर्वाधार विकास जनशक्तिको व्यवस्था र सेवाको गुणस्तरमा बृद्धि गरिनेछ ।
- ३) यस गाउँपालिका भित्र यसै वर्षमा कम्तिमा ११०० विपन्न घर परिवारको निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्न र बिमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन बिमा दर्ता सहयोगीको नियमित मासिक बैठकको लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- ४) नागरिकहरुको स्वास्थ्यलाई विशेष ध्यानमा राखि प्राकृतिक चिकित्सा र योग अभ्यासलाई प्राथमिकता दिइनेछ, साथै मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी कार्यक्रमलाई अझै प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- ५) यस गाउँपालिका भित्र १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्य यसै वर्षबाट सुरु गरिनेछ। गाउँपालिका भित्र स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक औषधीको अभाव हुन नदिने गरी बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ६) विभिन्न रोग तथा महामारीको प्रभावबाट मानसिक रूपमा विक्षिप्त व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई लक्षित गरि "एक वडा एक मनोविमर्शकर्ता" मार्फत मनोपरामर्श सेवा उपलब्ध गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- ७) स्वास्थ्यमा सर्वव्यापी पहुँच "सबैका लागि प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा" भन्ने विश्व स्वास्थ्य संगठनको अवधारण अनुरूप प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक तथा पुनर्स्थापना सेवालाई एकीकृत रूपमा विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- ८) गर्भवती महिला, ज्येष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्य चौकी सम्म सहज पहुँचका लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ । साथै आम नागरिकको लागि सहुलीयत रूपमा एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९) मानसिक स्वास्थ्य, आँखा, मुख, नाक, कान, घाटी स्वास्थ्य सेवा लगायतका उपचार सेवालाई विकास र विस्तार गरिनेछ । साथै आवश्यकता पहिचान गरी विशेष तथा एकीकृत स्वास्थ्य शिविर संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १०) पोषणको अवस्थालाई सुधार गर्न, मिसावटयुक्त तथा हानिकारक खानालाई निरुत्साहित गर्दै गुणस्तरीय एवंम स्वास्थ्यवर्धक खाद्यपदार्थको प्रवर्धन, उत्पादन, प्रयोग र पहुँचलाई विस्तार गरिनेछ ।

- ११) स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थित तथा गुणस्तरीय विकासका लागि सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यलाई प्रवर्धन गरिनेछ ।
- १२) किशोरकिशोरी लक्षित विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम, महिनावारी चक्र तथा सरसफाई, प्रजनन स्वास्थ्य बारे कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १३) महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूले पाउने प्रोत्साहन भत्ताको रकम वृद्धि गर्ने निति लिइएको छ ।
- १४) दुर्गम तथा ग्रामीण क्षेत्रमा अल्ट्रासाउण्डको सहायताले गर्भवती महिलाहरूको समयमै जटिलता पत्ता लगाई मातृ तथा नवजात शिशुको मृत्युदर घटाउनको लागि ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १५) मातृ तथा नवजात शिशुको मृत्युदर घटाउनको लागि घरमा शुन्य प्रसुती घोषणा अभियान कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।
- १६) महिलाको पाठेघर (आङ्ग) खस्ने समस्या सम्बन्धी लक्षित समूहमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, साथै पाठेघरको मुखको क्यान्सर (स्क्रिनिङ) कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १७) स्वास्थ्य चौकीमा प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भजाँच तथा प्रसुती गराए वापत रु. १५००।- बराबरको सुत्केरी प्याकेट वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १८) सुनौलो हजार दिनका आमा, आमा समूहका अध्यक्ष, व्यवस्थापन समिति, म. स्वा. से. तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १९) स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको क्षमता अभिवृद्धि तालिम सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा संचालन गरिनेछ ।
- २०) स्वास्थ्य संस्थाहरूमा निस्कने फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २१) खोप क्लिनिक तथा गाउँघर क्लिनिक संचालनको लागि भवन बनाउन बजेटको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २२) स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रसुती प्रतिकालय स्थापना तथा संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २३) गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालालाई सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रवाह गर्नका लागि सबै स्वास्थ्य संस्थामा गुणस्तरीय ल्याब व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको थालनी गरिनेछ ।
- २४) स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भए वापतको सुत्केरीलाई दिने पोषणयुक्त खाना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २५) मातृ तथा नवजात शिशुको मृत्युदर घटाउन र घरमा शुन्य प्रसुती घोषणा अभियान कार्यक्रमलाई टेवा पुग्नको लागि आकस्मिक स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २६) क्षयरोगका जोखिमयुक्त जनसंख्यामा (दुर्गम बस्ती, पिछडिएको वर्ग बसोबास स्थल, कार्यक्रम स्वास्थ्य संस्थाबाट टाढा रहेका बस्ती तथा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच कम भएका, कारागार, गुम्बा, स्कूल, वृद्धाश्रम, औद्योगिक क्षेत्र) मा सक्रिय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २७) मानसिक रोगीहरूका लागि २-२ महिनामा मानसिक रोग विशेषज्ञबाट चेकजाँच गराउनुका साथै मानसिक रोगीहरूलाई निःशुल्क औषधी वितरण गरिने र खरिद गरिएका औषधीको बिल अनुसारको रकम भुक्तानी कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २८) नियमित खोप लगाउने खोपकार्यकर्ताहरू र गाउँघर क्लिनिक संचालन गर्ने कर्मचारीलाई यातायात खर्च तथा संस्थागत खोप बापत भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।

- २९) महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले प्रयोग गर्ने किटबक्सका लागि औषधी लगायत स्वास्थ्य सामग्री खरिद गरिनेछ ।
- ३०) आधारभूत तालिम नलिएका तथा नयाँ भर्ना भएका महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई आधारभूत तालिमको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३१) गम्भिर र जटिल प्रकृतिका प्रसुति हुने गर्भवती महिलालाई अस्पताल सम्म पुर्याउनका लागि आकस्मिक प्रेषण कोषको व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३२) रात्रीकालीन सुत्केरी गराउने प्राविधिक तथा सहयोगी कर्मचारीलाई प्रोत्साहन स्वरूप खाजाको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३३) गाउँपालिकाको भुमेस्थान स्वास्थ्य चौकीमा थप ल्याब सेवाको विस्तार गरिनेछ । स्वास्थ्य चौकी र आधारभूत स्वास्थ्य सेवाकेन्द्रलाई व्यवस्थापन खर्च निरन्तर उपलब्ध गराइनेछ ।
- ३४) गर्भवती महिलालाई निःशुल्क क्यालसियम र फोलिक एसिड वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३५) महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकालाई मासिक रूपमा रु. २००।- का दरले र बर्थिङ सेन्टर फोकल पर्सन तथा हरेक स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूलाई मासिक रु. ५००।- का दरले संचार खर्च उपलब्धतालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३६) स्वास्थ्य सम्बन्धी भएका विभिन्न दिवसहरू मनाइनेछ र त्यसका लागि बजेट विनियोजनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३७) उत्तर प्रसुती सेवा (PNC Visit) अन्तर्गत सुत्केरी आमा तथा नवजात शिशुहरूको घरभेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ३८) पोषण कर्नर हरेक स्वास्थ्य चौकीमा स्थापनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ३९) विपद व्यवस्थापन कोषमा पर्याप्त मात्रामा रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- ४०) विभिन्न रोग लाग्न गई अक्सिजन लेबल कम भएका बिरामीको हकमा कोरोनाको समय देखि नै निःशुल्क हुँदै आएको अक्सिजन सिलिन्डर वितरण कार्यक्रम यथावत रहनेछ ।
- ४१) रेडक्रस तथा अन्य संस्थासँगको समन्वय र सहकार्यमा थाक्रे गा.पा. भित्रका जनताको लागि निःशुल्क रगत व्यवस्थापनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ४२) यस थाक्रे गा.पा. भित्र रहेका सम्पूर्ण आँखाका बिरामीहरूको सुबिधालाई ध्यानमा राखि तिलगंगा आँखा प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा यसै वर्षदिखि सामुदायिक आँखा उपचार केन्द्र स्थापनाको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ। ज्येष्ठ नागरिक र पुर्ण अशक्त अपाङ्गहरूको स्वास्थ्य स्थिती सुधारका लागि हरेक महिना स्वास्थ्यकर्मी घर घरमा पुगि स्वास्थ्य परिक्षण तथा औषधी वितरण कार्यका निम्ति बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- ४३) वर्षमा दुईपटक पाँचवटा स्वास्थ्य चौकिमा स्वस्थ बच्चा प्रतिस्पर्धा गराइनेछ । जसबाट आ-आफ्नो बच्चा स्वस्थ बनाउने प्रतिस्पर्धाबाट बालबालिकाको पोषण अवस्थामा सुधार हुनेछ। यस कार्यका लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- ४४) महादेवबेसी स्वास्थ्य चौकिलाई सुबिधा सम्पन्न बनाउन र २४ सै घण्टा आकस्मिक सेवाको लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।

- ४५) मृगौला प्रत्यारोपण, डायलिसिस गराईरहेका, क्यान्सर तथा मेरुदण्ड पक्षघात भएका बिरामीहरूले पाउनुपर्ने मासिक रु. ५०००।- औषधि उपचार खर्च वापतको रकमलाई प्रभावकारी र समयमै उपलब्ध गराउन रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- ४६) स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सञ्चालित सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अध्ययन गर्न अनुगमन र सुपरिवेक्षणमा जोड दिईनेछ र यस कार्यका लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।

(ख) शिक्षा सम्बन्धी नीतिहरू:

- १) विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन नियमित रूपमा अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणको व्यवस्था मिलाईनेछ । अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण अवस्था अनुसार स्थलगत तथा विधुतीय माध्यमबाट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- २) आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक कारणले पछि परेका व्यक्तिहरूलाई शिक्षाको मूल प्रवाहमा ल्याउन सकारात्मक विभेदको नीति लिई प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ३) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र एवम् विद्यालयहाता भित्र छुवाछुत, बालश्रम र लैंगिक हिंसा एवं दुर्व्यवहार विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । यस्ता घटनाको रोकथाम र नियन्त्रणको लागि विद्यालयहरूमा गाउँपालिकाका मनोसामाजिक विर्मशकर्ताहरूबाट परामर्श सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ४) सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा तोकिएको मापदण्डको आधारमा बालविकास केन्द्र क्रमश थप गरी प्रारम्भिक बाल कक्षा उमेर समुहका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ५) विद्यालय बाहिर रहेका सबै बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य रूपमा विद्यार्थी भर्ना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ६) आधारभूत तह कक्षा १-३ मा मातृभाषामा पठन पाठनको लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ । साथै आधारभूत तहमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठन गर्न चाहने विद्यालयका प्राथमिक तहका शिक्षकहरूलाई आवश्यक तालिमको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- ७) शैक्षिक सत्र २०८० लाई शैक्षिक सुधार वर्षको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ८) सबै विद्यालयमा योग्य तथा सक्षम विषयगत शिक्षकको व्यवस्थापन गर्दै सक्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै शिक्षकको कार्य सम्पादनलाई विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धीसँग आवद्धता गरिनेछ ।
- ९) सबै सामुदायिक विद्यालयमा कम्प्युटर र प्रिन्टरको व्यवस्थापन गरिएकाले अब उप्रान्त विद्यालयहरूले पत्राचार लगायतका कार्य गर्दा इमेल मार्फत पठाइने व्यवस्था गरिनेछ, जसका कारण शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा बिताउने समयमा सुधार भई शैक्षिक गुणस्तरमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यसका लागि प्रत्येक विद्यालयबाट कम्तिमा १ जना शिक्षकलाई कम्प्युटर सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।

- १०) करार शिक्षक तथा कर्मचारीको नियुक्तिलाई व्यवस्थित, मर्यादित र प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । माध्यमिक विद्यालयहरूमा शिक्षक नियुक्ति गर्दा विषयगत रूपमा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयलाई प्राथमिकतामा राखि नियुक्ति गरिनेछ ।
- ११) गाउँपालिकाबाट व्यवस्थापन गरिएका शिक्षक तथा कर्मचारीको सुविधामा समय सापेक्ष सुधार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १२) विद्यार्थी संख्या र विद्यालय सञ्चालन तहको आधारमा दरबन्दी मिलान, व्यवस्थापन तथा पुर्नवितरण गरिने नीति लिइनेछ ।
- १३) उत्कृष्ट सिकाई उपलब्धी हासिल गर्ने विद्यालय, शिक्षक, विद्यार्थीलाई पुरस्कार तथा सम्मान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १४) विद्यालय र समुदायबीच सहयोग, सहकार्य र साझेदारी निर्माण गर्दै विद्यालय विकासका लागि "हाम्रो विद्यालय राम्रो विद्यालय" को रूपमा विकास गर्न सम्बन्धित निकायहरूलाई जवाफदेही बनाइनेछ ।
- १५) स्थानीय विशेषता, आवश्यकता र सम्भावनाको आधारमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन गर्न चाहने विद्यालयलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- १६) कक्षा ११ र १२ मा ऐच्छिक विषयका रूपमा विज्ञान तथा प्राविधिक शिक्षा पठन पाठन गर्न चाहने विद्यालयलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- १७) सबै विद्यालयहरूमा आवश्यकता अनुसार बालमैत्री फर्निचरको व्यवस्था गरिनेछ । विद्यालयहाता भित्र सुरक्षित वातावरणमा पठनपाठन गर्न विद्यालय घेरावार तथा कम्पाउण्ड बाल निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १८) विद्यालय दिवा खाजालाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- १९) ज्योति मा. वि. पण्डितपौवामा +2 Science निःशुल्क सञ्चालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २०) राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितामा सञ्चालन गरीने सबै विधामा विद्यालयको सहभागितालाई अनिवार्य गरिनेछ । जिल्ला तथा प्रदेश स्तरीय प्रतियोगितामा पदक जित्ने विद्यार्थीलाई गाउँपालिकाबाट सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ । साथै विद्यालय स्तरमा खेलकुदका कार्यक्रमहरूलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।
- २१) सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि निशुल्क सेनिटरी प्याड वितरणको कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- २२) गाउँपालिकामा सञ्चालित विद्यालयहरूमा कार्यरत महिला शिक्षक सुत्केरी भएको अवस्थामा निजको स्थानमा सट्टा वैकल्पिक शिक्षकको व्यवस्था गरिदै आएको र सो कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिदै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- २३) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित माध्यमिक विद्यालयहरूले विद्यार्थीको सहज आवत जावतलाई मध्यनजर गरी बस सञ्चालन गर्न चाहेमा सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २४) लागु औषध दुर्व्यसनी, बाल विवाह, बहु विवाह सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्रत्येक विद्यालयहरूमा हप्तामा एक पटक डकुमेन्ट्री तथा सिकाई कक्षा मार्फत सञ्चालन गरिनेछ । साथै यस अभियानलाई प्रभावकारी बनाउन फ्लेक्स, ब्रुसर, सडक नाटक लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- २५) गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयमा अध्ययन अध्यापन गर्ने गराउने विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको प्रतिभाको पहिचान गरी थप प्रोत्साहन तथा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २६) सामुदायिक विद्यालयहरूको गुणस्तर अभिवृद्धि र प्रोत्साहनका लागि आधारभूत र माध्यमिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने विद्यालयलाई गाउँपालिका उत्कृष्ट शिक्षा पुरस्कार दिइने छ ।
- २७) शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई प्रभावकारी बनाउन शिक्षकमा रहेको ज्ञान, सीप क्षमताको अन्तरलाई परिपूर्ति गर्न शिक्षकहरूलाई तालिमको आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक पर्ने तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- २८) "हरित विद्यालय" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २९) सबै विद्यालयहरूमा विद्युतीय हाजीरीको अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ । साथै सबै माध्यमिक विद्यालयमा सि.सि.टि.भी. जडान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ३०) यस गाउँपालिकाको वडा नं. ८ को गणेशचौरमा मदन भण्डारी महाविद्यालयको निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिनेछ । साथै उक्त महाविद्यालयमा कृषि, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा पठन पाठन गर्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३१) गाउँपालिकाभित्र गुणस्तरीय उच्च शिक्षाको व्यवस्था गर्न महाकाली क्याम्पस, सिम्लेको व्यवस्थापन र शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै उक्त क्याम्पसमा सिप मुलक तालिम संचालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३२) एसईई र कक्षा १२ पश्चात विद्यार्थीलाई सिपसँग जोड्नका लागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम सञ्चालन गरी युवालाई स्वरोजगारमुखी बनाइनेछ ।
- ३३) यस गाउँपालिका अन्तर्गतका दलित तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ३४) विद्यार्थीहरूलाई खेल विधामा प्रोत्साहन गर्न माध्यमिक विद्यालयहरूमा खेल शिक्षकको क्रमशः व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।

- ३५) विद्यालयभित्र सुशासनलाई सुदृढ गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समितिको व्यवस्थापकीय क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ।
- ३६) गाउँपालिका भित्रका विद्यालयको नक्साङ्कन, शिक्षक, विद्यार्थीको अनुपात शैक्षिक गुणस्तर समेतको अध्ययन गरी विद्यालय समायोजन एवम् एकिकरण कक्षा घट्टुवा गरिनेछ।
- ३७) विद्यालयका सम्पूर्ण शिक्षकहरू वर्षमा कम्तिमा १ पटक अभिभावकको घरदैलोमा पुग्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- ३८) प्रारम्भिक बालविकास कक्षा तथा बाल स्याहार केन्द्रहरूमा बालबालिकाको लागि आवश्यक खेल सामग्री व्यवस्थापन गरी बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ।
- ३९) सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई आफ्नो पेशाप्रति जिम्मेवार बनाउन नतिजाको आधारमा पुरस्कार र दण्डको व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ४०) संस्थागत विद्यालयहरूको नियमित अनुगमन, निरीक्षण र नियमनलाई निरन्तरता दिइने छ।
- ४१) स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्र आएको माध्यमिक तह सम्मको शैक्षिक संस्थाको अनुमति तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाई समयसापेक्ष प्रतिस्पर्धी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने वातावरण श्रृजना गरिनेछ।
- ४२) नीजि विद्यालयहरूलाई शैक्षिक मापदण्ड अनुसार पालन भए नभएको विषयमा अनुगमन गरी मूल्याङ्कन गरिनेछ।
- ४३) शिक्षकहरूबीचको शैक्षणिक अनुभव आदानप्रदान मार्फत शिक्षण सिकाई कृयाकलापलाई प्रभावकारी बनाउन विषयगत समितिहरूलाई परिचालन गरिनेछ।
- ४४) विद्यार्थीहरूका लागि गरिदै आएको अतिरिक्त कृयाकलापलाई थप व्यवस्थित गर्दै अब हामी शिक्षकहरूका लागि पनि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछौं।

(ग) महिला, बालबालिका तथा समावेशी सम्बन्धी नीति:

- १) “हाम्रो भविष्यको पहिचान र आधार, बालबालिकाको अधिकार सहितको समग्र विकास” भन्ने नाराका साथ यस थाक्रे गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न बालश्रम उन्मुलन तथा बालमैत्री गाउँपालिका निर्माणका लागि बाल विकास र संरक्षणमा सघाउ पुर्याउन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- २) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका महिला, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका र पिछडिएको वर्गको सशक्तिकरणमा विशेष जोड दिइनेछ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सम्पूर्ण महिलाको समग्र विकासका लागि एक परिवार कम्तीमा एक सदस्य रहने गरी गाउँपालिका क्षेत्रभरी महिला समूह गठन, परिचालन तथा महिला सशक्तिकरण र संस्थागत विकास गर्ने नीतिलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ।

- ३) समाजमा विद्यमान रहेका हानिकारक अभ्यास, कुरीतिहरू र कुसंस्कृती जस्तै बालविवाह, बहुविवाहको अन्त्य गर्दै बालहिंसा, लैंगिक हिंसा मुक्त गाउँपालिका बनाउन विभिन्न सचेतना मुलक कार्यक्रमलाई अभियानका रूपमा संचालन गरिने छ ।
- ४) अपांगता भएका व्यक्तिहरूको जीवनयापनलाई सहज बनाउन उनीहरूलाई आवश्यक पर्ने सहायता सामाग्रीको व्यवस्थापन गर्न र उनीहरूलाई व्यवसायिक सिप सिकाई आत्मनिर्भर तर्फ उन्मुख गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ५) अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, ज्येष्ठ नागरिकको भलाई तथा हितका लागि (आर्थिक जीविकोपार्जन, सामाजिक, शैक्षिक आदि) सहयोग पुर्याउने हेतुले गाउँपालिकाले एक छुट्टै “सहयोग कोष” को स्थापना संगै आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरि कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- ६) अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई सेवामा विशेष प्राथमिकता दिई सिफारिस लगायतका सेवा सुविधाहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७) गाउँघरमा हुने घरेलु हिंसा तथा लैंगिक हिंसालाई निरुत्साहित गर्न जोड दिइनेछ । घरेलु हिंसामा परेका महिला तथा अन्य व्यक्तिहरूका लागि सञ्चालित सुरक्षित आवास गृह व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ८) “विकासमा महिला, समृद्धिमा पहिला” भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँपालिकाबाट संचालन गरिने विकास निर्माणका कार्यहरूमा महिलाहरूको नेतृत्व वृद्धि गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ । वडा स्तरका उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गरिने योजनामा कम्तीमा एक तिहाई महिला नेतृत्वमा संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । प्रत्येक योजनाको उपभोक्ता समितिमा ५०% महिला अनिवार्य राखिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ९) गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम बनाउँदा लैंगिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा प्रकृया अवलम्बन गर्ने नीति लिइने छ । साथै गाउँपालिकाले वार्षिक रूपमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणलाई अनिवार्य गर्ने नीति लिइने छ ।
- १०) लागू औषध दुर्व्यसनी न्यूनीकरण गर्न सम्बन्धित संस्थाहरूसँग समन्वय गरी चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ११) गाउँपालिकामा वर्षौं देखि रहेका मुस्लिम समुदायको सम्बर्द्धन तथा मातृभाषा शिक्षालाई प्रवर्द्धन गर्ने तथा उनीहरूको चाडपर्व प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १२) समाजमा पछाडी पारिएका प्रजा समुदायका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- १३) महिला विरुद्ध हुने सबै खालको हिंसा निर्मुल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरी समुदायमा सचेतनामूलक अभियानहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

१४) सबै विद्यालयका विद्यार्थीहरूको अपाङ्गता सम्बन्धी प्रारम्भिक पहिचान गरी सहायता सामग्री वितरण गरिनेछ ।

१५) बाबु आमा बिहिन बालबालिका संरक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन थप बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(घ) खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति:

१) खानेपानी पुगेका सबै घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानी पुयाई “एक घर एक धारा” कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गरिनेछ साथै एक घर एक धाराको पहुँच पुगेको घरमा खानेपानी मीटर जडान गरी व्यवस्थित गर्ने कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।

२) खानेपानी तथा सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने पुर्वाधार तयार गरी विद्यालय, आम संचार माध्यम सामाजिक संजाल लगायतका माध्यमबाट आम जनतामा सचेतना अभिवृद्धि गरी पुर्ण सरसफाई कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई निरन्तरता गरिनेछ ।

३) यस आर्थिक बर्षमा गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माणसँगै खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

४) जैविक विविधताको संरक्षण गर्न र हाल भईरहेको खानेपानीका श्रोतहरू सुक्दै गएकोले प्रत्येक वडामा कम्तीमा एक एक वटा परम्परागत पोखरीहरू निर्माण गर्ने निती लिइनेछ ।

५) वातावरणमैत्री गाउँपालिका निर्माणका लागि फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न डम्पीड साइड निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ । साथै सार्वजनिक, निजी, साझेदारीमा सार्वजनिक स्थल सरसफाई, बाटो सरसफाई, प्लाष्टिकजन्य वस्तुको प्रयोगमा न्युनीकरण तथा निषेध गर्न सहकार्य, समन्वय र पारस्परिक सहयोगका आधारमा कार्यक्रमहरू निरन्तरता संचालन गरिनेछ ।

६) खानेपानी सुद्धिकरण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

३) पुर्वाधार विकास तर्फ

(क) भौतिक पुर्वाधार विकास (भवन तथा शहरी विकास) सम्बन्धि नीति:

१) गाउँपालिका स्तरीय यातायात गुरु योजना रणनीती तयार गरी सोही अनुसार सडक यातायातसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२) गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरूमा कालोपत्रे तथा स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई तिब्रताका साथ निरन्तरता दिइनेछ ।

- ३) गाउँपालिका क्षेत्रका सानातिना सडकहरू मर्मत संभार तथा स्तरोन्नतीका लागि मर्मत सम्भार कोष मार्फत सडक मर्मत सम्भार र स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई उपभोक्ता साझेदारीमा संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ४) सडकको कारणले हुने भुक्ष्यलाई कम गर्न वायो इन्जिनियरीड प्रविधिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- ५) भवन तथा शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्न प्रकोग प्रतिरोधी संरचना निर्माण गरी जोखिम न्यूनीकरण गर्न भवन आचार संहिता निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ र नयाँ बन्ने निजी, सामुदायिक र सरकारी भवन निर्माण गर्दा नक्सापास कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- ६) सडक सञ्जाल निर्माण गर्दा यातायातलाई आर्थिक प्रणालीसँग आवद्ध गरी पुर्वाधार र आर्थिक विकासलाई सँगसँगै लैजानका लागि कृषि उत्पादन र बजारीकरणलाई प्रार्थमिकतामा राखी सडकको विकास र विस्तार गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७) दीगो विकास लक्ष्य प्राप्तीका लागि जनसहभागितामा आधारित आयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ८) स्थानीय श्रोतसाधन, सीपको प्रयोगबाट संचालन हुने आयोजना र स्थानीय जनतालाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने आयोजना र उपभोक्ताको लागत साझेदारी हुने योजनालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ९) विकास निर्माण कार्यलाई दिगो र गुणस्तर योजना तथा कार्यक्रमको नियमति अनुगमन गर्ने, कम्तीमा दुई पटक अनुगमन गरी सो को प्रतिवेदन तयार गर्ने, समुदायबाट नै अनुगमन गर्ने सयन्त्र तयार गरि अनुगमन समितिको कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाइने छ । साथै विकास निर्माणको गुणस्तर मापनका निमित्त सरोकारवालाहरूसँग समन्वय लागी समन्वय गरिने छ ।
- १०) विद्यालय, सामुदायिक भवन र सरकारी भवन निर्माण गर्दा निर्माण हुने संरचनाहरू अपाडग मैत्री, बालमैत्री, लैंगिकमैत्री र वातावरणमैत्री बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ११) उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सम्पन्न भएका आयोजनाहरू नियमानुसार उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । हस्तान्तरित योजनाको सम्पूर्ण मर्मत संभारका लागि उपभोक्ता समिति दर्ता गरी समितिलाई नै जिम्मेवार बनाइनेछ ।
- १२) आयोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि बोलपत्र (ठेक्का) प्रकृया मार्फत सञ्चालन गरिने आयोजनाहरू सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षको रोहवरमा आयोजना समन्वय समिति निर्माण गरि आयोजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- १३) गाउँपालिकाको सबै वडाहरूमा ठूला आयोजनाहरू सडक, खानेपानी, सिंचाई एवम् अन्य पूर्वाधार निर्माणमा गरि व्यवस्थित रूपमा कार्य संचालन गरिने छ । गाउँपालिकाबाट गरिने खरिद लगायतका कार्यहरू मार्फत गरिनेछ ।

- १४) प्रविधिको प्रयोग बढेसँगै यस गाउँपालिकालाई पनि प्रविधिमैत्री बनाउन गाउँपालिकाका मुख्य मुख्य भौतिक संरचनाहरूको डिजिटल नक्शांकनको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ। सडक अभिलेखिकरणको कार्यलाई जी.आई.एस. (भौगोलिक सूचना प्रणाली) सँग आवद्ध गरी अगाडी बढाइनेछ ।
- १५) व्यवस्थित तथा योजनावद्ध शहरी विकासलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ र सार्वजनिक जग्गाको लगत संकलन गरी संरक्षणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- १६) गाउँपालिकाको पुर्वाधार निर्माण गर्दा लागत रु २० लाख भन्दा कम बजेट भएका आयोजनाहरू उपभोक्ता समिति मार्फत र सो भन्दा माथिको आयोजनाहरू ई—बिडिड मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।
- १७) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन गर्नका लागि सामाग्री खरीद तथा अन्य प्रयोजनाका लागि समपुरक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १८) उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गरिने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र गुणस्तरीय बनाई पारदर्शिता र जवाफदेही बनाउन उपभोक्ता समितिहरूलाई तालिम प्रदान गरिनेछ । साथै आयोजना तथा कार्यक्रम सम्झौता लगायतका कामहरू अनलाईन योजना सफ्टवेयर प्रणालीबाट गरिने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- १९) पुर्वाधार योजनाको कार्यान्वयन समयमा सम्पन्न गर्न, योजनाको कार्यान्वयन र अनुगमनलाई सहज र सरल बनाउन योजना कार्यान्वयनको कार्यतालिका तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- २०) आगामी आ.व.भित्र वृद्धाआश्रम, हाम्रो मानव सेवा घर, किरिया पुत्री भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
- २१) शहरी विकास मन्त्रालयबाट डि.पि.आर. तयार गरी कार्यान्वयनको चरणमा रहेको लामीडाँडा मिनी शहर कार्यक्रमलाई तिव्रताका साथ अगाडी बढाइनेछ ।
- २२) गाउँपालिकाबाट सञ्चालित सबै योजनाको सार्वजनिक सुनुवाई अनिवार्य गराइनेछ र प्रत्येक वडामा गाउँपालिका स्तरीय सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।
- २३) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका नदीजन्य पदार्थ जस्तै: ढुंगा गिट्टी बालुवाको आंकलन गरी निर्दिष्ट क्षेत्रहरूबाट त्यस्ता वस्तुमा उत्खनन, संकलन, प्रशोधन, ओसारप्रसार र विक्री वितरणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।

४) सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता तर्फ

(क) सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता नीति

- १) थाक्रे गाउँपालिकामा जन्मदर्ता शतप्रतिशत गर्नका लागी र सामाजिक सुरक्षा भत्ता नविकरण शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- २) विद्यालयहरु र स्वास्थ्य चौकीहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम(व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी) सञ्चालन गरिनेछ।
- ३) सामाजिक सुरक्षा भत्ता नलिने नागरिकलाई सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ४) बाल पोषण सम्बन्धी अभिभावक सचेतना कार्यक्रम कार्यविधि अनुसार महिला तथा बालबालिका र स्वास्थ्य शाखासँग सहकार्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ५) सामाजिक सुरक्षा तथा घटना दर्ता रेडियो तथा सञ्चार माध्यमद्वारा सञ्चार सामग्री प्रसारण तथा छपाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ६) वैशाख १ देखी ७ सम्म घटना दर्ता सप्ताह अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ।

(ख) व्यवसाय दर्ता सम्बन्धी नीति

- १) वडा कार्यालयहरुमा अनलाइन व्यवसाय दर्ता गर्नका लागि सचिवहरुलाई तालिम र आवश्यक पुर्वाधार को व्यवस्था गरिनेछ।
- २) वडा कार्यालयहरुमा अनलाइन व्यवसाय दर्ता गर्ने नीति लिइनेछ।
- ३) व्यवसाय दर्ता ढड्डाहरु डिजिटाइजेशन गर्दै लगिने छ।
- ४) व्यवसाय दर्ता नविकरण सम्बन्धी शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ।
- ५) वडा स्तरिय अनुगमन समिती गठन गर छुट व्यवसाय दर्ता र वजार अनुगम कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ

५) श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी तर्फ

(क) श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी नीति

- १) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाउन सामुदायिक आयोजनामा पालिकाको लागत साझेदारी कायम गरिनेछ। वडा तहमा समेत लागत साझेदारी कायम गरी रोजगारीको प्रबर्धन र भौतिक पुर्वाधारको समेत विकास गरिनेछ। त्यस्तै पालिका स्तरीय र वडा स्तरीय आयोजनामा समेत रोजगार सेवाकेन्द्र मार्फत श्रमिकको आपुर्ति गरिनेछ। यस्तो साझेदारीमा बनाइ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका र युवा रूपान्तरणका लागि पहल आयोजना कार्यविधि बमोजिम साथै आवश्यकता अनुसार कार्यविधि बनाएर श्रमिकको ज्याला खर्च प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम साथै स्थानीय तहमार्फत र अन्य निर्माण सामग्री तर्फको खर्च पालिका तथा वडा स्तरबाट योगदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- २) आन्तरिक रोजगार प्रबर्द्धन र श्रम तथा श्रमिकको मर्यादा अभिवृद्धी गर्न 'श्रमको सम्मान, राष्ट्रको अभियान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने र कार्यक्रम थप प्रभावकारी बनाउन अवश्यक विभिन्न शिविर सञ्चालन गरिने नीति लिइने छ।

- ३) रोजगार सेवा केन्द्रबाट नागरिकलाई व्यवसायिक सीप विकास, रोजगार प्रबर्द्धन, उत्पादनशील रोजगार सिर्जना, उद्धमशीलता प्रबर्द्धन, आप्रवासन लगायतका श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी सेवा तथा सुविधा स्थानीय तहबाट नै प्रभावकारी रूपमा लगिने र रोजगार सेवा केन्द्रलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- ४) स्थानीय तहभित्र रहेका उद्योग प्रतिष्ठान र रोजगारदाताको सूचि अध्यावधिक गरिने, सरकारी, गैरसरकारी निकाय वा संघ संस्था तथा अन्य निकायबाट सिर्जना हुन सक्ने रोजगार सम्बन्धी सूचनाको आङ्कलन गरिने साथै रोजगारको सम्भाव्यताको विश्लेषण गरी रोजगारको क्षेत्र तथा अवसरहरूको नक्साङ्कन र अभिलेखाङ्कन गरिदै लगिनेछ ।
- ५) रोजगारमूलक सीप विकास, सहूलियतपूर्ण कर्जा, वित्तिय साक्षरता, उद्धमशीलता, परामर्श समेतका सेवा तथा सुविधाहरूको पहिचान गरी एकिकृत अभिलेख राख्ने नीति लिइने छ ।
- ६) रोजगार संवाद मञ्च सञ्चालन साथै स्थानीय रोजगार रणनीति तर्जुमाकार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । /अध्यावधिक/
- ७) महिलालाई श्रम बजारमा प्रवेश वा पुनः प्रवेश गराउन आवश्यक सीप तथा क्षमता विकास गर्न, परामर्श तथा मार्गदर्शन उपलब्ध गराउन महिला लक्षित रोजगारमूलक कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- ८) मन्त्रालय र मातहतका निकाय, अन्य मन्त्रालय, प्रदेश सरकारका मन्त्रालय वा अन्य संस्थाबाट सञ्चालन हुने श्रम, रोजगार, वैदेशिक रोजगार, सुरक्षित आप्रवासन, पुनर्स्थापना र पुनःएकिकरण सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालनमा समन्वय, सहकार्य र सहजीकरण गरिने छ ।
- ९) वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका नागरिकलाई उनीहरूले वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त गरेको ज्ञान, सीप,पूँजी र प्रविधिलाई उनीहरूको हित वा राष्ट्रको हितमा प्रयोग गर्ने वा उनीहरूलाई आर्थिक,सामाजिक र पारिवारिक रूपमा पुर्नमिलन वा पुनर्स्थापना वा एकिकरण गर्ने कार्यलाई आवश्यक प्रकृयागत रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
- १०) रोजगारको अवसरमा बेरोजगार तथा रोजगारको खोजीमा रहेका व्यक्तिहरू पदस्थापना गर्न प्रोत्साहन तथा सहजीकरण गर्न सम्भावित रोजगारदाता, रोजगारमूलक सेवा तथा सुविधा प्रदान गर्ने सरकारी, गैरसरकारी,सहकारी तथा निजी क्षेत्रमा निकायहरूको सहभागिता सुनिश्चित गरि पालिकास्तरीय रोजगार मेला सञ्चालनको आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
- ११) श्रम बजारको माग बमोजिम सीप तथा क्षमता विकास साथै रोजगार परामर्श तथा रेफरल सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइने छ ।
- १२) श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी सम्पूर्ण तथ्याङ्क संकलन साथै गाँउपालिकाको अन्य तथ्याङ्क संकलन गर्नका लागि ३ जना रिटर्नी स्वयमसेवक (RV) हरूलाई गणकको रूपमा प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १३) वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट प्रदान गरिने कल्याणकारी सेवाका लागि समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

- १४) वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरुको लागि श्रम स्वीकृत र पुनः श्रम स्वीकृतिको कार्यलाई प्रभावकारी तरिकाले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- १५) संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगारमूलक कार्यक्रममा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरिनेछ । गरिवी न्यूनीकरण तथा रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्न पहलकदमी चालिनेछ ।
- १६) ऐन, नियमावली तथा निर्देशिकाले तोके बमोजिम स्थानीय तहमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई न्यूनतम रोजगार तथा बेरोजगार सहायता प्रदान गर्दा न्यूनतम रोजगारका लागि सूचिकृत व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिइ कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना सञ्चालन गरि श्रममूलक योजना मार्फत समुदायको विकास संगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराइनेछ ।
- १७) दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक सिपमूलक पहिचान गरि बेरोजगार व्यक्तिलाई तालिम दिई स्वरोजगार बन्न उत्प्रेरित गरी स्वरोजगारका अवसर,बजारिकरण र सम्भावित आम्दानीका क्षेत्रहरु पहिचानका कार्यक्रम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- १८) आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्न सरोकारवाला निकाय र निजि क्षेत्रसँग सहकारी र समन्वयमा जोड दिईनेछ । युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई प्राथमिकतामा राखी स्वरोजगारमूलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्धमीहरुलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- १९) गरिवी निवारणको लागि लघु उद्धम कार्यक्रम मार्फत सूचिकृत बेरोजगार व्यक्ति तथा लघु उद्धमीहरुलाई विभिन्न सीप विकास तालिम प्रदान गरी उद्धमी बन्न प्रेरित गरिनेछ ।
- २०) आप्रवासी कामदार तथा तिनीहरुको परिवारको अधिकारको सुनिश्चित गर्ने नीति लिइने छ । जसका लागि प्रदेश सरकार, वैदेशिक रोजगार बोर्ड तथा संघीय सरकारसँगको समन्वय तथा लागत साझेदारीमा आप्रवासी कामदार र उनीहरुको परिवारलाई लक्षित गरी सुरक्षित वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना प्रवाह, मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक परामर्श सेवा,वित्तिय साक्षरता र सीप अभिवृद्धी गर्नमा सहयोग गरिने छ ।
- २१) स्थानीय सरकारले संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा समुदाय स्तरमा नै पर्याप्त आय र रोजगारीका अवसरहरुमा सिर्जना गर्ने कार्यक्रमहरु ल्याउने छ । उक्त अवसरमा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका आप्रवासी कामदारहरुको पहुँच सुनिश्चित गर्ने बन्दोबस्त मिलाउने छ जसको लागि प्रदेश सरकारले उद्धमशिलता विकास कार्यक्रम मार्फत वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका कामदारका परिवारहरुलाई उद्धम स्थापना गर्न सहूलियत कर्जा, प्राविधिक सहयोग लगायतका सेवाहरुलाई निरन्तरता दिनुको साथै सम्बन्धित कार्यक्रम तथा निकायहरूसँग समन्वयात्मक तवरबाट गर्ने कार्य नीति लिइने छ ।
- २२) स्वरोजगार,आन्तरिक रोजगार साथै वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित विषयलाई व्यवस्थित गर्न यस स्थानीय तहको संगठन संरचनामा श्रम तथा रोजगार शाखा विस्तार गरी आवश्यक सेवाहरुलाई एकिकृत रुपमा प्रवाह गरिनेछ ।

- २३) श्रम र रोजगारीका क्षेत्रको समुचित व्यवस्थापनको लागि सुरक्षित आप्रवासन कार्यविधि तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- २४) श्रम र पुँजी तथा श्रमिक र रोजगारदाताबीच असल श्रम सम्बन्ध कायम गरी सामाजिक सद्भाव सुनिश्चित गर्न श्रम कक्ष (डेस्क) सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २५) वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूका लागि सीप तालिममा सिफारिस, सूचना तथा परामर्श साथै वित्तिय साक्षरता र मनोपरामर्श सेवा प्रदान गरिनेछ । साथै वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सम्पूर्ण तथ्याङ्क संकलन गरी प्रोफाइल निर्माण गरिनेछ ।
- २६) बेरोजगार व्यक्तिहरूसँग श्रम साझेदारी नामक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २७) विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

६) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ:

(क) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति:

- १) फोहरमैला संकलन, पून उपयोग, प्रशोधन र विसर्जन गरी सफा गाउँ शहर निर्माण नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- २) वनजंगल, वन्यजन्तु, ढुंगा, बालुवा गिट्टी, नदी, खोला, खानी आदी प्राकृतिक श्रोतहरूको उचित व्यवस्थापन गर्दै प्रकृतिजन्य सम्पदाहरूलाई दीगो विकासको सिद्धान्त अनुकूल बनाईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ३) वातावरण स्वच्छता कायमा गर्न सडक किनार, विद्यालय, औद्योगिक करिडोर र नदी तटीय क्षेत्रमा हरियाली कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । भु-संरक्षण एवम् पहिरो निन्त्रणको लागि वृक्षारोपण कार्यक्रम एवम् रोकथामका विधि अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ४) वन संरक्षण, व्यवस्थापन, दिगो उपभोग र स्वच्छ वातावरणका लागि समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन प्रणालीलाई अझ सुदृढीकरण गरिनेछ। जैविक विविधताको संरक्षण, वातावरणीय सेवा र जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ५) विपद्बाट हुनसक्ने क्षतिको तत्काल उद्धार, राहत र पूर्नस्थापनाका लागि आवश्यक जनशक्ति सामाग्री र श्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ६) उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्र लक्षित समुदायमा आधारित विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गरी समुदायको विपद् उत्थानशीलता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

- ७) विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा निजी क्षेत्रको संलग्नता तथा संघ, प्रदेश र गैरसरकारी संघसंस्थासँग सहयोग, सहकार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ८) बाढी पहिरो लगायतका प्राकृतिक प्रकोपबाट जोखिममा रहेका वस्ती, घर वा संरचनाको पहिचान गरी त्यस्ता वस्ती, घर वा संरचनालाई सुरक्षित ठाँउमा स्थान्तरण गरिने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ९) प्रकोपबाट प्रभावित भएका परिवार वा व्यक्तिलाई राहत, उद्धार र पुर्ननिर्माण तथा पुर्नस्थापनकाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन निरन्तरता दिइनेछ ।
- १०) विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजना तयार गरी लागु गरिने छ । साथै विपद् उद्धारकर्ता को लगत संकलन र तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ११) विपदलाई व्यवस्थापन गर्नका लागि विपद व्यवस्थापन कोष संचालन गरी उक्त कोषमा प्रयास बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- १२) विपद तथा महामारीलाई सबैको सहभागिता र सक्रियतामा व्यवस्थापन गर्न गाउँपालिका स्तरीय स्वयम्सेवक बैंक स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- १३) भुक्षय रोक्न र वातावरण संरक्षण गर्न गा.पा। स्तरीय नर्सरी निर्माण गरि भुगोल अनुसारको विरुवा उत्पादन गरी वृक्षारोपण कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।

७) सुशासन र संस्थागत विकास तर्फ:

(क) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह\सूचना प्रविधि र सुशासन सम्बन्धी नीति:

- १) गाउँपालिकाको कार्यालय भित्र रहेको सूचना केन्द्रको सुदृढीकरण गरी गाउँपालिकावासीलाई सूचनाको पहुँचमा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- २) सबै वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह गरिने सेवालाई थप सूचना प्रविधिमैत्री बनाइनेछ। गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवाहरूलाई थप प्रभावकारी, चुस्त र पारदर्शी बनाइने छ ।
- ३) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐनका बारेमा गाउँपालिकावासीलाई सुसूचित गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाबाट भएका विकास गतिविधिहरूलाई स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका तथा सामाजिक संजाल मार्फत प्रचारप्रसार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ४) नागरिक बडापत्र प्रति सम्पूर्ण सेवाग्राही र कर्मचारीको ज्ञान अभिवृद्धि गरी सोको व्यावहारिक प्रयोग गर्ने, साथै क्षतीपूर्ती सहित नागरिक बडापत्रको व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्ने नीति गरिनेछ ।

- ५) गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत शाखा प्रमुख, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था प्रमुखसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई सम्मान गरिने नीति गरिने छ ।
- ६) गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहको सम्बन्धमा प्राप्त भएको उजुरी र गुनासो सुनुवाई संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाइनेछ साथै छुट्टै डेस्कको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ७) गाउँपालिकाले सम्पन्न गरी सकेका संस्थागत स्वमूल्यांकन तथा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चात् तयार गरिएको कार्य योजनाहरूलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै लैजाने नीति लिइने छ ।
- ८) गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहको गुणस्तरलाई थप प्रभावकारी बनाउन सो बारेमा समिक्षा गर्न कार्यपालिका, शाखा प्रमुख तथा वडा सचिवहरूको चौमासिक प्रगति समिक्षा बैठक संचालन गरिनेछ ।
- ९) गाउँपालिका तथा वडाको काम कारवाहीलाई अझ बढि प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीलाई सूचकमा आधारित बनाई संस्थागत गर्ने प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- १०) गाउँपालिकाको पारदर्शिता एवम् सुशासनका लागि गाउँपालिकाको आम्दानी तथा खर्चलाई सार्वजनिकीकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनुका साथै गाउँपालिका विकास निर्माण कार्यमा पारदर्शिता कायम गर्न योजना स्थलमा नै सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ११) गाउँपालिकाले सम्पादन गरेको कार्यको संबन्धमा चौमासिक रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने, सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन प्रत्येक वडामा एकिकृत घुम्ती सेवा संचालन गर्ने निति लिइनेछ ।
- १२) आम नागरिकलाई सूचनामा सहज पहुँच सृजना गर्न गाउँपालिकाको संपूर्ण विषयगत सूचनाहरू गाउँपालिकाको वेभसाइटमा अद्यावधिक गर्ने निति लिइनेछ ।
- १३) गाउँपालिकाको विकास निर्माणका कार्यलाई समावेशी, पारदर्शी, उत्तरदायी तथा जनसहभागितामुलक बनाइनेछ ।
- १४) यसै आ.व. भित्र गाउँपालिका भवन निर्माण सम्पन्न भई आफ्नै भवनमा कार्यालय संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ साथै विषयगत शाखाहरूको सुदृढिकरण गरी कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- १५) First in First out को सिद्धान्त अनुसार सेवा प्रवाहमा हुने असन्तुष्टीलाई हटाउन टोकन प्रणाली लागु गरिनेछ ।
- १६) कार्यालयलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ साथै गाउँपालिकाको निश्चित क्षेत्रलाई फ्रि वाईफाई जोन बनाउन आवश्यक कार्य थालनी गरिनेछ । गाउँपालिका र वरपरका क्षेत्र, सबै माध्यमिक विद्यालय, वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा CCTV जडानको कार्य गरिनेछ ।

- १७) कार्यालयलाई सेवाग्राहीमैत्री बनाउन सेवाग्राही प्रतिकालय, सहायता कक्ष, र सोधपुछ कक्षको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १८) कर्मचारी एवम् पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका लागि तालिम, अध्ययन, अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइनेछ साथै कर्मचारीको मनेवल उच्च बनाई कार्य सम्पादनमा प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्न विगतदेखि दिदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ र उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- १९) विकासमा साझेदार संस्थाहरूबाट साझेदारीमा संचालन गरिने गाउँपालिका स्तरीय योजनालाई प्रभावकारी तथा नतिजामुखी बनाई कार्यान्वयन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- २०) सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट संचालन गरिने योजना तथा आयोजनाहरूको अनुगमन, मूल्यांकन पद्धतीलाई व्यवस्थित र वस्तुपरक बनाउने नीति लिइनेछ ।
- २१) गैरसरकारी संघ संस्थाहरूबाट संचालन गरिने सबै प्रकारका सहयोग तथा सेवाहरूलाई गाउँपालिकाको एकद्वार प्रणाली मार्फत संचालन गरि व्यवस्थित बनाइनेछ । गैर सरकारी संस्थालाई नियमन गरी कार्यक्षेत्रको दोहोरोपना अन्त्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २२) उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन हुने योजनाहरूको वर्गीकरण गरी प्रत्येक निर्वाचित वडा प्रतिनिधिहरूलाई जिम्मेवारी बाँडफाँड गरी योजना संचालन र सम्पन्नताको समय सिमा निर्धारण गरी जिम्मेवारी प्रदान गरिएका कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- २३) पत्रकारिता क्षेत्रको प्रवर्द्धन एवम् विकासका लागि पत्रकार महासंघ लगायत संचारसँग सम्बद्ध निकायहरसँग समन्वय गरी सञ्चारमैत्री कार्यक्रम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २४) सुशासन एवम् पारदर्शितालाई मुल मन्त्र मानी सञ्चार माध्यमलाई मर्यादित एवम् सम्मानित र जिम्मेवार बनाउन प्रत्येक वर्ष उत्कृष्ट पत्रकार सम्मान कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २५) यस गाउँपालिकाको सुशासन र सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा जिज्ञासा गुनासो सुनुवाइ गर्नको लागि सञ्चार माध्यम मार्फत समृद्धिका लागि सहयात्रा, जनतासँग अध्यक्ष, र न्यायिक आवाज कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६) न्यायिक सम्पादन तर्फः

- १) न्यायिक समितिको सम्पूर्ण काम कारवाहिलाई डिजिटलाईजेसन गर्दै चुस्त दुरुस्त बनाइनेछ । प्रत्येक वडा कार्यालयमा स्थापना भएका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई पूर्ण रुपमा सञ्चालन गरी विवादहरूलाई मेलमिलापका माध्यमबाट समाधान गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- २) कानूनको अनविज्ञतामा कोहि नरहुन भन्नको लागी सामुदायिक स्तरमा नै कानुनी कक्षहरु सञ्चालन गरिदै लगिनेछ ।
- ३) जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई कानुनी सचेतना बढाउन अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४) स्थानीय एफ.एम. रेडियोबाट प्रशारित न्यायिक आवाज कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा यो नीति तथा कार्यक्रम थाक्रे गाउँपालिका विकासको मार्गचित्र र थाक्रेवासीको माग र आवश्यकताको प्रतिफल हो । यसलाई तयार गर्दा मैले राजनीतिक दल, कार्यपालिका सदस्य, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, बुद्धिजीवि, शिक्षक, समाजसेवी, विकास साझेदार संघसंस्था लगायत सबै क्षेत्रको सल्लाह सुझावलाई समेट्ने प्रयास गरेको छु । नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमामा अमुल्य सुझाव दिनुहुने एवं सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णमा म हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट विभिन्न कारणले थिलथिलो भएको अर्थतन्त्रमा पुनर्उत्थान हुने, रोजगारी सृजना हुने, कृषि उद्योग तथा सामाजिक विकासको माध्यमबाट सबै थाक्रेवासीको समुन्नती हुने तथा सामाजिक, आर्थिक, भौतिक, सांस्कृतिक लगायत सर्वाङ्गीण पक्षको विकास भई “समृद्ध थाक्रे र सुखी थाक्रेवासी” को हाम्रो लक्ष्य पुरा हुने अपेक्षा राखेको छु । तसर्थ नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन गर्नका लागि सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु, सबै राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, बुद्धिजीविहरु, समाजसेवी, उद्योगी व्यवसायी, गैरसरकारी संघसंस्था, निजी क्षेत्र र सम्पूर्ण थाक्रेवासी जनताको साथ र सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

रामकुमार आचार्य
गाउँपालिका अध्यक्ष
१० अषाढ २०८०